

Kako se učiti?

Gimnazija Ormož
4. december 2007

Polona Krajnc

***Življenje je kot kolesarjenje:
ravnovesje je možno ohraniti z nenehnim gibanjem.
Mirovanje pomeni konec ravnovesja,
kar se kaže kot zastoj in padeč.***

- ko se otrok rodi, je genetsko preslabo opremljen, da bi preživel brez učenja
- odvisen je od znanj in izkušenj, ki mu jih posredujejo drugi še veliko let po rojstvu
- je v nenehnem *neravnovesju* z bolj izkušenim okoljem
- v nekaterih dejavnostih pa celo »prekaša« starejše (*v telesni gibčnosti, računalniških veščinah itd*)
- učenje je torej iskanje novih ravnovesij med seboj in okoljem
- pri tem je pomembno, da se oblikujejo *jasni, skladni in smiselni miselni vtisi* (pojmi, znanja), ki so sami po sebi dovolj *trdni in obstojni*
- le taka znanja potem vplivajo na vsa dotedanja znanja in izkušnje tako, da jih *dopolnjujejo ali spreminjajo*
- takrat je učenje *ustvarjalno*
- če se sprejeto znanje ne asimilira, ostane v zavesti kot tujek, ki se ga otrok poskuša čim prej znebiti (*pozabiti*)

Ko otrok prihaja po pomoč zaradi učnih težav ...

- pri učnih težavah otrok hitro ugotovi, kje, na kateri stopnji je nastal zastoj in kaj je njegova šibka točka, zato se sam odloči:
- *ali ostati pri starem ali nekaj spremeniti*
- ta odnos poteka brez razburjanja, prigovarjanja, prisile, moledovanja, svetovanja
- s pridigami mu še bolj omajajmo samozavest, sebe pa pretirano povzdignemo
- pri učenju mu pomagamo; ko snov dojamemo, ga pobaramo, kaj namerava
- počakamo na njegov načrt in mu ne vsiljujemo svojega!

- če odgovori, da ne ve, ga vprašamo ali se ne zna odločiti za spremembo – na primer za:
- **ozaveščeno urjenje učne zbranosti, za stik s seboj, za vaje sproščanja, drugačno tehniko učenja, za miselne vzorce, iskanje ključnih besed, sestavljanje pripomb in vprašanj, za izpiske, pomoč pri sošolcu, učenje v skupini, drugačni urnik učenja, ponavljanje pred spanjem itn.**
- če nas prosi, da mu svetujemo, se lahko umaknemo z izgovorom, da sam zase najbolj ve, kaj mu ustreza
- nikoli mu ne svetujemo pomoči s plačanim inštruktorjem, saj bi mu s tem ponudili udobno lagodnost, ko pobudo za učenje prevzame inštruktor, namesto on sam
- sam naj se torej odloči po načelu *hočem – nočem* in sam naj prevzame odgovornost za sprejete odločitve
- če mu odločitve postavlja odrasli, jih doživlja kot moram in se jim izmika

Pogovor s šolarjem

- najbolje boste šolarju pomagali ,če mu boste *osvetlili* njegovo polje, da bo *prepoznal* dogajanje in se *odločil* kaj namerava
- **bolje bo, da mu ne pišete domačih nalog, ne vsiljujete svoje načine učenja, ne svetujete in vsiljujete svoje mnenje takrat, ko vas zanj ni prosil, da ne pišete opravičila za neopravičene izostanke od pouka**
- raje mu prijazno osvetlite njegovo polje, stanje
- nadalje v pogovoru preverite, katere so šolarjeve temeljne potrebe (*naj jih zapiše na list, razvrsti po pomembnosti, da bo videl na katero mesto spada potreba po znanju*)
- naj k vsaki od potreb napiše kaj izraža vsaka izmed njih (nujnost – *treba je*, prisilo – *mora se*, hotenje – *hočem/nočem* ali željo – *bi, toda ...*) pogovorite se o vseh čustvih, ki jih pripisuje tem potrebam
- njegova izpoved bo zalegla obema, zato mu najprej vi povejte, kako ste vi doživeli (ne razumeli!) njegovo izpoved, nato ga prosite, da vam pove, kako se ta trenutek počuti

... led je prebit ...

- vprašajte ga ali se je zdaj pripravljen pogovarjati o učenju, saj naj bi se o ostalih potrebah pogovarjala drugič
- vprašajte ga – kaj namerava? Počakajte na odgovor, ne ponudite svojega
- četudi vas odgovor preseneti, se izognite sodbam in svetovanju
- iščite odgovor na kaj in kako in ne zakaj? (saj ni znanstveni raziskovalec, tudi izgovorov lahko tako našteje kar precej)
- grešnih kozlov z šolo je namreč več kot dovolj: **brezčutni učitelji, preobsežen učni program, preveliki razredi, zastarel šolski sistem, nepravično ocenjevanje, preveč izvenšolskih dejavnosti itn.**
- če pa že – obstajajo ustrežnejši odgovori glede vzrokov npr. **pomanjkanje delovnih navad, preslab stik s seboj, nesposobnost samoobvladovanja, neozaveščenost, nesamostojnost, premajhna potrpežljivost v stiski, razvajanost, neustrezen način učenja itn.**

- do rešitev naj se vaš šolar poskuša dokopati sam
(ali naj kaj in kaj naj spremeni na ravni učiteljev, učbenikov, učne snovi, sošolcev, odnosov)
- naj poskuša izbrati za ozadje učenja težnjo po znanju, izobrazbi, boljšem položaju v družbi in to poveže z vsemi *lik*, ki pri tem stopajo v *odnos učenja* – učitelji, učbeniki, on sam, sošolci, šolska stavba itn.
- **skušajte ga prepričati, naj se vživi v trenutno učno težavo, si zamisli odnos med *lik* in pove kaj izraža vsak lik in kaj ga pri njem »muči«, tako bo ugotovil trenuten položaj in kmalu tudi rešitev**

 pomembno je, da se tudi vi sami učite spostaviti stik s samim seboj in ozavestiti sprotna dogajanja z vašim otrokom!